

Haandsrækning“ Dertil kommer, at han af en uimodstaaelig magt hvert foraar drages mod det store hav, hvor døden saa mange gange har haft bud efter ham; der er vel ingen samfund paa jorden, der rammes saa haardt som Færøerne i kampen mod havet. Det gælder ogsaa skildringen af 4 unge menneskers fuglefangst, hvor de to omkommer ved et fjeldskred, som nær havde taget alle 4, men hvor de to overlevende efter en mirakuløs redning under haarde strabadser paany udsætter sig for den største livsfare for at bjerge kammeraternes lig, eller beretninger om rystende tragedier fra udøerne.

Der ligger absolut ingen overdrivelse i at benævne kapitlerne „Trange Livsvilkaar“ eller „Med Livet som Indsats“; det er en sandfærdig skildring af færingens lod. De haarde betingelser præger sig i befolkningens djærvhed, livlighed og besindige sikkerhed, samtidig med, at de opelsker et sammenhold og en fordragelighed, som er nødvendig blandt dem, der skal bo i samme lukaf maaned efter maaned, og hvor man har eksempler paa, at selv helt blinde har maattet tage deres tårn med aar efter aar. Og er det ikke samme forhold, der bevirker, at Færø-beskrivelser saa tit er isprængt anekdoter, at man næsten savner dem i strengt saglige beskrivelser af natur og livsvilkaar?

Blandt de nye oplysninger, som man ikke finder i andre bøger, skal nævnes Grønlands-overenskomsten af januar 1939, dannelsen af andelsselskabet „Grønland“ og den deraf følgende færøske „kolonisering“ i Tovkussak, Ravns Storø og Færingehavn og erhvervs-mulighederne og -betingelserne der. En deltager sammenligner — tildels med rette — den første tur hertil med en landnamsfærd.

Flere af bogens afsnit giver noget nyt baade for geografer, der kun har teoretisk kendskab til vort nordligste amt, og for dem, der har opholdt sig kortere eller længere tid deroppe.

Er der end fra geografisk side et og andet at kritisere ved fremstillingen, bør denne kritik ikke komme for stærkt til orde i betragtning af de fejl og mangler, der gennemgaaende klæber ved vore lærebøgers fremstilling af Færøernes geografi.

Aa. H. Kampp.

Jørgen Moe: Textil-Raastoffer. Udgivet af Instituttet for Historie og Samfundsøkonomi, i Kommission hos Gyldendal. 17 × 25 cm. 120 sider. Pris 2,00. København 1941.

Et interessant og højst aktuelt emne er her taget op til grundig historisk og økonomisk belysning. Bogen er holdt i den objektive og nøgterne form, der kendetegner alle instituttets publikationer.

Forfatteren sorterer først spindstofferne efter deres relative produktionsmængde, produktionsværdi, værdi af produceret garn og andel i verdenshandelen, altsammen saa tidligt som 1935. Denne undersøgelse viser, at bomuld, uld og kunstspindestoffer omfatter 80—85 % af samtlige textilaastoffers produktionsværdi, og med den motivering, at de tillige dækker ca. 95 % af *beklædningsindustriens* raastofbehov, er fremstillingen paa de næste 108 sider hellet disse 3 grupper.

Hele emnet grænser i sig selv stærkt op til geografien, og forfatteren har dertil fremstillet stoffet i en delvis geografisk form. Men især i betragtning af, at kartografisk fremstilling fuldstændig mangler, er omtalen af produktionens udbredelse dog noget mangelfuld, og f. eks. det indiske bomuldsproblem er ufuldstændig belyst, idet der ikke nævnes noget om industrikulturens ødelæggelse af hjemmeindustrien, der maaske har været aarsagen til, at det største af alle indiske problemer opstod, og til Gandhis propaganda-Khaddar.

S. 67 staar som bevis for, at faareavlen hører til de allerældste næringsveje, kort og „godt“: „Menneskene var omvandrende Hyrder, før de blev Agerbrugere“. For geografer er kommentarer overflødige; det fremgaar tydeligt nok af agerbrugets geografiske udbredelse, at dets opstaaen ikke forudsætter husdyrbrug (og navnlig ikke specielt faarebrug!).

Det maa i det hele taget — ogsaa med henblik paa en række andre, iøvrigt udmærkede, publikationer — beklages, at Institutet for Historie og Samfundsøkonomi endnu ikke har ansat en eller flere geograf(er) som medarbejder(e) ved publikationer med stærk tilknytning til geografien.

Trods indvendingerne maa bogen betegnes som værdifuld; ogsaa for geografer giver den en ganske god orientering om produktionsøkonomi, markedsforhold, prispolitik samt de forskellige landes produktion, industri og handel med bomuld, uld, cellulose og kunstsilke i aarene før storkrigen.

Aa. H. Kampp.

Per Söderbäck: Rågöborna. 379 S. (19 × 21 cm), Ill. Stockholm 1940.

Blandt de Koloniseringsomraader, hvor Svenskerne i sen Middelalder og nyere Tid nedsatte sig, indtager visse Omraader indenfor det gamle estiske Gebet en betydningsfuld Stilling derved, at man indtil vore Dage har bevaret mangt og meget af den gamle svenske Kultur.

Paa den lille Rågö nedsatte sig saaledes i 1500-Tallet et betyde-